

ŠTIRI DNI V KRALJESTVU TRIGLAVA.

A. CILENŠEK.

KONEC.

Zopet sem sam »kakor vrabec v puščavi«, toda dobre volje korakam proti Lanski škrbini (2200 m). Visoke navpične stene vodijo kakor kake duri v njo. Pri prvem pogledu se mi dozdeva, da je pot navzdol le prestrma; vendar se hitro ojunačim ter stopam previdno navzdol. Pa ne dolgo — zdajpazdaj se zgane preobilni mel ter me urno pelje navzdol. Črevlji se mi zarivajo v gruščevje, s cepinom se pa opiram navzgor, da ne padem. Kmalu se soteska nekoliko razširi in sneg mi olajšuje hojo. Nenadoma se zatemni kakor v večernem mraku; ozrem se ter s strahom zagledam črno meglo, ki se od vrhov podí za meno. »Te mi je pa baš treba«, zagodrnjam ter začnem kar skakati črez skale, ki leže tod nagrmadene, kakor nalašč pripravljene za velikansko stavbo. Ko se zopet ozrem, vidim z veseljem, da je ona megla udarila na levo stran proti grebenu. Stopam zopet polagoma ter kmalu pridem do romantičnega gornjega Klanškega jezera. Ker je začelo deževati, hitim naprej mimo spodnjega jezera ter dojdem tri četrti na eno na radeško postajo. Tu zavijem v gostilno »Pri Mangartu«. Krop, vino in sladkor mi kmalu pomirijo živce; napišem nekaj razglednic iz Mangartove koče ter se tri četrti na dve odpeljem na Dovje-Mojstrano, da od tam že v tretjič obiščem orjaški Triglav.

V izvrstni Šmerčevi gostilni mi kot staremu znancu dobro postrežejo. V lični vrtni verandi se seznanim z nemškima turistoma, ki sta bila ta dan z vodnikom Šmercem prišla do Dežmanove koče, a se morala radi slabega vremena vrniti v Mojstrano. Ko jima povem, da hočem še danes vkljub dežju iti do Aljaževe koče v Vratih ter drugo jutro mahniiti na Triglav, mi odločno odsvetujeta. Prepričal sem se pozneje, da sta imela v toliko prav, da res ni varno v gorah potovati samemu. Toda moj načrt je odločno zahteval, da nastopim še danes to pot. V dežju se poslovim od prijazne Šmerčeve hiše ter dojdem mimo veličastnega Peričnika in skozi divne galerije ob polosmih zvečer v Aljažovo kočo. Zidarji, ki so zidali temelj novemu Aljaževemu domu, so si ravno kar skuhali večerjo v dveh lesenih šatorih. Tu me je pozdravil stari

Klinar, prava gorenjska grča, ki je nadzoroval to za slovensko turistiko preimenitno stavbo. Skuha mi črne kave, jaz pa delim ž njim svinjetino in nekaj kapljic izvrstne štajerske slivovke. Ker sem bil precej utrujen — saj sem hodil ta dan dobrih deset ur — sem legel ob devetih k počitku. Vkljub trdim slamnjačam sem sladko spal do štirih zjutraj. Vzbudili so me delavci, ki so spali nad menoj v podstrešju. V trenutku sem iz postelje, odprem vrata in veselja se zasmejem, ko zagledam jasno nebo nad seboj. Ko se oblečem in popijem čašo črne kave, se poslovim od vrlega Klinarja ter krenem ob polšestih proti Luknji. Oh, kolika slast, uživati jutranji zrak in veličastni razgled na triglavske vrhove.

»Prot' jasnemu nebu kipi velikan,
kaj delajo, gleda, sinovi.«

Po kratki uri hoda začnem plezati navzgor. Tuintam mi dela sneg težave, toda s cepinom si pomagam še precej hitro naprej. Graje vredno je, da na razpotju na Triglav in Luknjo ni napravilo nemško društvo nobenega kažipota. Krenil sem nehote proti Luknji; ko spoznam svojo zmoto, moral sem zopet po strmem snegu nazaj. Pod znano, pred leti še nepristopno steno se usedem, da se nekoliko poživim z jedjo in vodo, ki je kapala izpod skale.

Brez posebnih težav pridem blizu Praga. Tu mi zapre pot nakopičen sneg. Ko še premišljam, kako ga premagati, zaslišim grmenje in bobnenje; ozrem se proti zahodu, kjer vidim dreveti velikanski snežni plaz raz Stenar (2506 m) v dolino, da se kar kadi. Potem pa začnem sekati v zmrzli sneg stopinjo za stopinjo ter srečno pridem čez nevarno mesto in kmalu na Prag. »Zdaj sem pa že na konju«, si mislim, »in bom v dobri uri v Triglavski koči«.

Polagoma stopam po snegu pod Cmirovo navpično steno. Naenkrat nekaj za hrbtom zahrešči; ozrem se ter vidim glavo debel kamen, ki je ravnokar priletel iz visočine. Kakor blisk skočim naprej in navzdol, da uidem drobnejšemu kamenju, ki je padalo za prvim najtežjim kamenom. Gotovo so sprožile to kamenje divje koze, ki sem jih pozneje zagledal na Cmirovem vzhodnem rebro.

Ko pridem tja, kjer prihaja pot skozi Kot od Dežmanove kočice sem, me premoti preobilni sneg, da krenem na gornjo pot, ki vodi na Kredarico. Markacij ni videti iz snega; ker mi je ta pot neznana, hitim vedno višje; cepin mi pomaga premagovati hudo strmino. Včasih me obsuje megla, da moram čakati, dokler

zopet ne izgine. Kmalu spoznam, da sem zašel; spustim se po snegu bliskoma navzdol. Rdeča markacija na skali me ustavi; gledam v smer, kjer leži Triglavska koča; toda kakih deset minut oddaljena skala se mi dozdeva nepristopna. Ko bi bil vzel v roke daljnogled, bi bil gotovo zapazil železno vrv ter v kratkem času došel v kočo. Res je, da človeku ni dobro samemu biti — v gorah! Dva ali trije vse bolje preudarijo, se ozirajo eden na drugega ter po dobrem preudarku izberejo najboljšo pot.

S krivim prepričanjem, da vodi pot pod snegom v kratkih serpentinah navzgor, plezam s pomočjo cepina vedno višje. Kmalu sem ves upehan ter se hočem vrniti. Toda dvakrat zaporedoma mi izpoddrsne na strmem snegu, da se komaj obdržim s cepinom. Bog ve, kako bi se bila končala prisiljena vožnja po strmem, s kamenjem obsejanem snegu?! Torej le navzgor! S težavo priplezam blizu grebena, ki se vleče proti Rjavini (2534 m). Na enem mestu je treba zlesti v snežen naraven predor, kjer sem skoraj obtičal. Med strmo steno in snegom se priplazim s cepinom po silnem naporu na vrh grebena. Ker je bil oster, ga zajašem ter srečno pridem na širšo plast. Da sem bil dovolj kaznovan za svojo lahkomiselnost, s katero sem se odpravil v tolikem snegu sam na to pot, se razvidi iz tega, da sem potreboval na Kredarico od Aljaževe koče v Vratih namesto štirih celih enajst ur!

Pri pogledu na bližnji vrh Kredarice bi bil kar zavriskal, ko bi ne bil preveč utrujen. Kmalu sem v Triglavski koči (2515 m), kjer me je veselo sprejela prijazna žena oskrbnika Arha. Kot staremu znancu mi je posebno hitro pripravila kropa, ki sem ga zmešal z dobro vinsko kapljico, oslajeno s sladkorjem. Kakor bi trenil, so bile pozabljene vse težave, ki sem jih prestal v snegu in skalovju. Črez kake pol ure vstopi v kočo varuh Arh, ki je prinesel iz Mojstrane raznih živil. Njegove prve besede so bile: »Ti Franca, al' je prišel kak turist semkaj? Videl sem stopinje v snegu, pa je zašel na greben. Če ga ni tu, se je gotovo ponesrečil!« Pri teh besedah stopim iz sobe v kuhinjo ter mu veselo zakličem: »O, sem že tukaj, saj me še poznate!« — »Kaj, vi ste!« se začudi. »Kaj vas je pa neslo na strmi greben?« — »Noge in cepin in — lahkomiselnost«, mu odgovorim.

Proti večeru smo uživali vsi trije razgled s Kredarice. Zahajajoče solnce je s čarobnim žarom oblivalo gorske velikane bližnje in daljne. Čisti gorski zrak mi je kar dvigal prsi; pozabljen je bil ves trud in napor; čutil sem se tako srečnega in zadovoljnega kakor nikoli ne v dolini. Da, gora ni nora, ali tisti je nor, ki ne gre gor!

Ob devetih zlezem v mehko posteljo ter sladko spim do ranega jutra. Ko opravim ob treh zjutraj v lični kapelici daritev sv. maše, stopiva z Arhom ob polpetih na Triglav. Jutro je krasno. Na Mali Triglav (2740 m) prideva brez težave. Nekoliko bolj opasna je pot črez sedlo, kjer leži še mnogo snega, po katerem je treba stopati jako previdno, da ne zdrčiva na levo ali desno v prepad. Tam, kjer se vzpne pot na Veliki Triglav, naju ustavi gladek led. Trd je tako, da se ga ne primejo žreblji najinih črevljev. Oprezno splezava na oster greben nad ledom ter se onkraj njega zopet počasi spustiva na vsekano stezo. V četrti ure sva na vrhu Triglava (2865 m). Razbrskava sneg, ki je še obdajal Aljažev stolp, ter stopiva v to najvišje slovensko planinsko zavetišče. Ker je bil dan res krasen in zrak miren, nisva toliko občutila dobrote tega zavetišča, četudi nama je dobro delo, da sva se v njem oddahnila ter se nekoliko pokrepčala. Kdor pa je bil na vrhu Triglava v hudi nevihti, kakor sem bil jaz dne 9. avgusta 1899. leta, ne more nikoli prehvaliti za slovensko turistiko toliko zaslužnega g. Aljaža, ki je ta stolp postavil l. 1895.

Kakor kaka ljubljanska Piparja si zažgeva pipici ter uživava prekrasni razgled na gorske orjake. Ves trud je obilo poplačan s pogledom na divno okolico. Nočem naštevati vseh teh velikanov, ki se smelo dvigajo v sinje nebo; nem stoji človek, ko zre nanje; spomin nanje pa ga vedno in vedno vleče na Triglav. Svetujem vsakemu, ki ima zdrave noge in količkaj dobro voljo: »Prid' vrh planin, nižave sin! Uživaj in občuduj krasote, ki jih dolina ne pozna!«

Navzdol sva šla precej hitreje. Prej omenjeni led obideva zdaj ob spodnji strani. V pol ure sva že pod Malim Triglavom na snegu, ki je v tem času segal še visoko. Tam se zopet polastim cepina, ki sem ga ondi pustil. Vsled neprevidnosti mi izpodnese noge, in bil bi sfrčal po snegu, obsejanem s kamenjem, navzdol, ko bi ne bil hitro zapičil v sneg cepina ter se zopet spravil na noge. Le klobuk je zletel navzdol ter mi približno kazal pot, po kateri bi bil zdrčal tudi jaz. Isti dan popoldne je izpoddrsnil na tem mestu neki dr. Leute iz Beljaka, da je zletel navzdol ter si izvinil nogo.

V koči se še nekoliko pokrepčam z jedjo in pijačo. Po srčnem slovesu od ljubeznivega Arha in njegove žene jo mahnem proti Velemu polju. Pot je prijetna in zanimiva. Ob poldvanajstih sem pri pastirskih kočah na Velem polju (1600 m). Stopim v prvo ter poprosim mleka. Krepek mladenič visoke postave hitro poplakne že itak snažen lonec ter mi naliže vanj okusnega mleka. Potem

sem stopil do Vodnikove koč, da se tam nekoliko oddahnem. Na verandi sede ogledujem okroginokrog se dvigajoče gore. Razgled je veličasten, posebno na triglavske vrhove.

Opoldne zapustim Velo polje ter pridem po ozkih soteskah na Grintavčevo planino (1251 m). Tudi tu stopim v prvo pastirsko bajto, da se poživim z mlekom. Po vratolomni soteski pridem na lepo planino Voje, kjer so ljudje kosili in sušili seno. Ker je pot ravna in mehka, hitim urno naprej ter dojdem do polpetih v Stare Fužine. Ko si nekoliko ogledam Bohinjsko jezero, se ustavim na cesti, ki vodi na Bled, v Jelarjevi gostilni, da obiščem znanega vodnika na Triglav. Po veselem in prijetnem razgovoru pri kupici dobrega vina se napotim ob osmih zvečer na Bohinjsko Bistrico. Življenje je bilo tedaj tukaj silno živahno; tujega ljudstva je kar mrgolelo, posebno laških delavcev je bilo vse polno. V mraku sem srečaval vprav dvomljive ljudi, ki so me nekako čudno ogledovali; a pogled na moj cepin jim je gotovo vzel korajžo, če so nameravali kak napad. Prav vesel sem bil, ko zavijem ob devetih zvečer v Mencingerjevo gostilno na Boh. Bistrici. Bila je polna gostov. V veži najdem za podolgovato mizo dober prostorček. Ljubezniva mlada gospa mi postreže s krepko juho in dobrim vinom, ki me spravi v židano voljo. Zbere se majhna družba okoli mene in moral sem pripovedovati o štiridnevnem svojem bivanju v kraljestvu Triglava. Da sem se s tem prikupil, priča dejstvo, da se mi je v prenočišče odstopila lepa domača soba, čeprav se mi je začetkoma reklo, da so vse spalnice najete ter bom moral z nekim tujcem spati v eni sobi. Počival sem v izborni postelji tako sladko, da sem drugi dan ob petih vstal ves okrepčan in poživljen. Bog živi in ohrani vrlo Mencingerjevo hišo in njeno ljubeznivo gospodinjo!

Ob polšestih sem šel v krasno župnijsko cerkev, da opravi in zahvalo za srečno in veselo potovanje, ki me je poživilo na duhu in telesu, daritev sv. maše. Potem pa pozdravim starega prijatelja g. župnika Janeza Pibra, s katerim sem se seznanil na Blejskem otoku l. 1891. Pokara me, zakaj nisem prišel prejšnji večer kar v župnišče; pravi, da moj izgovor na pozno večerno uro nič ne velja. Ker sem hotel še ta dan na Bled, mi v svoji ljubeznivosti ponudi svoj voz.

Ko si še nekoliko ogledam dela v predoru in čudno vrvenje teh tujih, od vseh vetrov skupaj nanesenih delavcev, sedeva z dobrim prijateljem v lični voziček ter se v diru popeljeva skozi Štenge na rajski Bled. V Petranovi gostilni ob južnem bregu jezera doživim veselo presenečenje: snidem se z gospodom dr. Rudolfom,

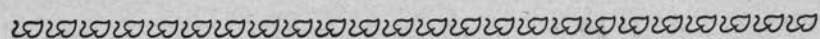
odvetnikom iz Konjic, ki je bival tukaj z družino na letovišču, in z dobrimi znanci svojega domačega slovenjebistriškega okraja, z g. profesorjem Paskolom, g. Petrom Novakom, znanim narodnjakom v Slov. Bistrici, in njegovim sinom. Da smo to nenadno snidenje prav veselo obhajali pri kapljici dobrega cvička, kdo bi nam zameril!

Po prisrčni ločitvi od ljubeznivega gosp. Pibra smo še dolgo v noč sedeli ob veselem razgovoru v Petranovi verandi ob jezeru.

S tem končujem popis svojega štiridnevnega bivanja v krajstvu Triglava.

*Dragi bralec! Ako sem te preveč dolgočasil, odpusti mi; ako sem te pa navdušil za predivne slovenske planine, da tudi ti ob priliki oprtaš nahrbtnik ter s cepinom ali vsaj s planinsko palico oborožen posetiš krasne gorske velikane, mi boš gotovo hvaležen.

»Tedaj le na goro,
na strme vrhé!
Tja kliče in miče
in vabi srcé!«

SKOZI PEKEL V CERKNICO.

DR. JOS. OBLAK.

Odkar se je prvič opozorilo na borovniški Pekel* in je naše planinsko društvo tudi tu zastavilo svoje moči, da odkrije ta malo znani prirodni biser širšim turističnim krogom, se vzbuja zanimanje za ta novi zanimivi košček naše slavnolepe ljubljanske okolice vedno bolj; in do danes — lahko rečem — se je že ogrevalo srce in naslajalo oko že marsikaterega prijatelja prirode v teh malo znanih divjih tesneh pod »hudičevim zobom« ob mikavnih peklenskih slapovih... To pa velja le glede prvih dveh slapov ob pričetku te soteske, ki ju je napravilo dostopna planinsko društvo s tem, da je nadelalo stezo do prvega šuma, skritega za skalnato steno, in pa most črez potok, do drugega pa položilo lesene stopnice v žlebič, skozi katerega se je bilo do tedaj plaziti do prvega grmovja na poraslem bregu, po katerem je nadelalo sicer mehke, pa varne stopinje. Le malokomu pa je znan gorenji večji in višji del Pekla naprej od drugega slapa, ki je še romantičnejši, bolj divji. Skozi ta del se povzpneš med skalnimi stenami mimo gornjih šumov, ki jih uprizarja Borovniščica, prihajajoč s

* Glej »Planinski Vestnik« 1901.

hribovitega sveta med Cerknico in Borovnico, v tej skoro neznani soteski, v tiho dolinico k idilskim mlinom. Odtod jo mahneš na Kožlek in naprej v Cerknico namesto po oni znani, skoro vzporedni poti, ki drži ob pobočju Trebelnikovem čez Pokojišče, Padež in naprej po precej zapuščeni in dolgočasni kraški ravnini mimo Dobca in Bežuljaka čez menešijske senožeti.*)

Na gorenji del Pekla hočem danes opozoriti slovenske turiste ter na prelepo njegovo zvezo s partijo iz Borovnice ob Borovniščici čez Kožlek v Cerknico; — sicer je zdaj še ta pot v Cerknico nekaj daljša, ker od drugega slapa ni nadelana vsaj tik ob strugi Borovniščice v soteski nobena pot ter je treba zato nekoliko več truda in časa, da si pomagaš skozi grmovje mimo skalovja gori do vrha v ono lepo dolino na vzhodni strani Vinega vrha (984 m), — toda brez primere zanimivejša je in kratkočasnejša. —

Od roba pred drugim slapom, kjer so postavljene klopi in mizica in je dokončano dosedanje delo planinskega društva, treba malo poplezati po strmem bregu na desno gori v smeri proti »Hudičevemu zobu«, rtastemu vršiču nad slapom na desno od kotla, ki vanj pada Borovniščica, — in skoro se povzpneš v romantični jarek, po katerem drevi potok navzdol skozi spodnji del Pekla v ljubko dolinico in naprej v pusto ljubljansko barje. Tu gori nekje se je učil kozje molitvice pred letom dni slavni oče Anžuta, precej rejeno, okroglo može, ki je obviselo z obilnim trebuškom v neki skalni zagozdi, dokler ni pogumna roka rešila tega coklarskega originala prezgodnje smrti. Vendar te naj nezgoda tega turista ne odvrača od nadaljne hoje, kajti pot ni nikakor nevarna, ako si prej le nekoliko ogledaš svet. Večkrat je pač treba zagrabit, stopaje ob razdrapani, pa ne globoki strugi, kak šop rododendrona, ki tudi tu gori kakor ob spodnjih dveh slapovih prerašča in venča breg z drugimi planinskimi cvetkami; njega se držimo, dokler zopet ne zašumi pred nami nov slap z divjo okolico. Kadar je pa mala voda, pa jo mahneš kar po strugi do slapa, ako te ne ženira voda v črevljih. Že od spodaj opazimo, da pada voda nad slapom v kaskadah skozi luknjo v kotel, iz katerega prši k nam doli. Treba se nam je umakniti ogromni skalni steni, ki nam zapre pot naravnost naprej, precej visoko v breg, s katerega se približamo zgoraj strugi Borovniščice; le-ta se zoži v ozko korito, skozi katero po bliskovo drevi voda navzdol. Hoja ne traja več dolgo, gozd se skoro razsvetli in pred nas se postavi veličastno velika skalna stena, čez katero pada Borovniščica s prelepim padcem, delečim se na par trakov, ki se ob veliki vodi združijo v en sam

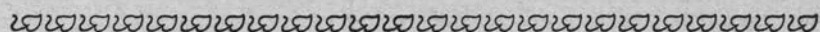
* Ta pot je opisana v »Planinskem Vestniku« 1897. —

mogočen slap. To je prekrasni konec Pekla, kajti nad tem slapom je lepa, zložna dolinica, ki sega daleč noter v tihe gozdove ob Vinem vrhu, pozdravljajočem že tajinstveno cerkniško ravan ... Do tega zadnjega slapa pa je možno dospeti tudi po lepi vozni poti, ki se cepi doli v dolini pred Peklom, črez selo Pristavo. Pot je izredno mična, vodi ves čas po senci, z nekaterih mest pa se ti odpre pogled na ves Pekl, in po tej poti se bo vrnil nazaj v Borovnico tudi oni, ki nas noče spremljati naprej ob šumljajoči Borovniščici po temnih gozdovih gori na Kožlek in naprej v Cerknico.

Lep popoldanski izlet je poset Pekla, ki ni sicer nič posebnega za tistega, ki je videl večje in lepše slapove po svetu; toda prepričan sem, da ob veliki vodi spomladi in jeseni nadkriljuje marsikak »Teufelsgraben« in »Teufelsschlucht«, za katere se dela drugod pretirana reklama. Nehote mi prihaja v spomin oni slap (Klammgrabenfall) v Radstattskih Turah, — kjer ni malo naravnih lepot — do katerega sem se lani mimogrede vsled reklame po razglednicah i. dr. potrudil, a našel, da je sleherni v našem Peklu višji in slikovitejši, — vzlic temu se do zadnjega časa ni brigala zanje živa duša. Upajmo, da bo dostopen skoro ves Pekl slehernemu, tudi neturistu, — kajti gorenji del do vrha si naj privoščiči zdaj le oni turist, ki se hoče v zgodnji pomladi trenirati za višje poletne ture.

Mi pa, ki smo dospeli srečno do roba nad zadnjim slapom po prestanih »peklenskih« mukah in težavah, stopamo dalje mimo zapuščenih žag, ki le redko režejo, po neizrekljivo ljubki dolini ob žuborečem Borovniškem potoku skozi tihe gozdove, v katerih pojo divji petelini in se skrivajo plahe srne v idilskem miru. Kdo bi pač slutil nad divjim Peklom te mline in ta rajsko lepi dol! Kako prijetno vpliva na tvoje čuvstvovanje ta veliki kontrast: prej divja romantika in veličastvo prirode med skalnatimi stenami, zdaj ta božanstveni milieu gozdne idile, ta sveti uspavajoči mir, ki ga diha priroda v teh skoro neprodirnih gozdovih okoli tebe na obeh straneh! Kakor da si čul dvoje popolnoma nasprotnih simfonij, dvoje različnih harmonij prirodnih glasov, ki jih umeje uživati le srce pravega turista ... Skoro dve uri tavaš kakor v sanjah na tem preprijetnem in blagodejnem izprehodu po mehki in ravni vozni poti, ki je ponekod ob deževnem vremenu morda še premehka. Ob strugi Borovniškega potoka še mimo par žag v gozdni samoti te vodi pot v južni smeri pod Vinim vrhom. Kar se zavije dolina na levo proti vzhodu (proti Otavam), toda mi krenemo iz doline, držeč se južne smeri, po malem stranskem

dolu gori na Kožlek, dasi bi najrajši še zasledovali našo rečico po gozdni idili tja do izvira. — Korakajoč po poti v breg, se večkrat ozremo nazaj v ljubko dolinico Borovniščice, ki se nam je tako omilila. Ko prispemo v pičli uri na vrh, razsvetli se gozd, in med travniki vrhu brega se zablestijo bele hišice, posejane v bližini skromne cerkve. To je Kožlek, ki leži okoli 800 m nad morjem. Prost nam je pogled doli na menešijske senožeti in begunjsko polje in travnike. Na desno od nas počiva ob bregu skromni Dobec, nedaleč doli pod njim Bežuljak, naprej doli v ravnini pa lična vasica Begunje, pomaknjena že k bregu Cerkniškega potoka, vijočega se ob podnožju raztegnjene, daleko vidne gore Slivnice (1115 m) in njenih odrastkov. — Od Begunj pa ni več daleč do našega cilja, do slavne Cerknice. Do tja iz Borovnice skozi Pekel, počasi hodeč, porabiš okoli štiri ure, tako da ti ostane še dosti časa za razne izprehode po zanimivi cerkniški okolici. Opozarjati na cerkniške znamenitosti pa je pač odveč, — svoj namen sem dosegel, ako napotijo te vrstice koga skozi coklarski »pekel« — ta nebesa turistova — med Meniševce in slavnoznane »čufarje«.

DRUŠTVENE VESTI.

Umrl je dne 7. t. m. g. Vekoslav Zvonimir Zor, nadzornik dež. naklade in zvesti član ter pospeševatelj našega društva. Blag mu spomin!

Novi člani. Osrednjega društva: Čech Karel, vodja Šeberjeve tiskarne v Postojni; Luckmann Rajko, trgovec v Ljubljani; Paulin Friderik, c. kr. davčni praktikant v Ljubljani; Pogačnik Edvard, tovarnar v Cerknici; Schocher Ludvik, pristav južne železnice na Dunaju; Vrančič Miroslav v Ljubljani; Peruzzi Avgust, knjigovodja kmet. posoj. v Ljubljani; Pogačnik Alojzij, hišni posestnik in gostilničar v Ljubljani; Pretnar Fran, blagajnik mestne hranilnice ljubljanske; Vašič Ljudevit, trgovski sodrtnik v Ljubljani; Zidar Josip, lastnik trgovske agenture v Ljubljani. — Cerkljanske podružnice: Munih Juri, posestnik in krojaški mojster v Podbrdu; Lapanja Andrej, organist v Podbrdu; Sellak Alojz, c. kr. davkar v Cerknem; Premrou Svitoslav, revizor »Zadružne zveze« v Gorici; Samiz Anton, c. kr. davčni kontrolor v Cerknem; Moškat Ivan, posojilnični blagajnik v Cerknem. — Idrijske podružnice: Pravhar Jožef, kaplan v Črnem vrhu; Lampe Anton, posestnik in krčmar v Črnem vrhu; Vidmar Ivan, trgovec in posestnik v Črnem vrhu. — Podravske podružnice: Vogrinec Ivan, kaplan v Hočah pri Mariboru; Kožel Mirko, železn. mojster v Rušah. — Radovljiške podružnice: Žarh Ivan, župan in posestnik v Lescah; Pavšek Ivan, gostilničar v Lescah; Dobravc Fran, stud. phil. v Radovljici; Fröhlich Alojzij, posestnik in gostilničar na Brezjah; Rozman Janez, posestnik na Brezjah; Fajdig Ivan, posestnik in gostilničar v Zgoši; Balijs Ferdo, trgovec v Lescah;

Hronek Josip, stavbnik v Radovljici; Jensko Avgust, učitelj na Bledu; Jane Ivan, cand. phil. v Radovljici; Kelec Janko, c. kr. asistent državne železnice v Lescah; Klinar Viktor na Bledu; Nagode Fran, c. kr. sodni pristav v Radovljici, Olip Ivan, stud. jur. v Radovljici; Pogačnik Franica, učiteljica v Ribnem; Stuchly Leopold, c. in kr. major na Bledu; Mulej Valentin, posestnik in gostilničar na Lancovem. — Savinske podružnice: Salmič Rafael, urar v Celju; dr. Šribar Martin, c. kr. sodni pristav v Kozjem; Stiglitz Matija, c. kr. poštar na Dunaju. — Soške podružnice: Hrast Šimen, c. kr. poštar in veleposestnik na Livku; Zgaga Lovre, krojaški mojster v Tolminu; županstvo na Ponikvah; Frasn Anton, c. kr. profesor v Gorici; Konjedic Edmund, veleposestnik v Plaveh; županstvo v Podgori; Zerbs Gustav, žel. stavb. uradnik pri Sv. Luciji; Berlot Avgust, c. kr. sodni oficijal v Tolminu; Zarli Josip, c. kr. sodni oficijal v Tolminu; Filli Vinko, uradnik v Tolminu; Kragelj Franc, pomožni uradnik v Tolminu; Kavčič Josip, c. kr. davkar v Tolminu; Gerželj Anica, učiteljica pri Sv. Luciji; Medved Josip, tvrdka v Gorici; Božič Izajija, kurat v Kamnem; Uršič Josip, urar in posestnik v Kobaridu; dr. Podgornik Karel, odv. kand. v Gorici; Klavžar Anton, pisarniški vodja v Gorici; Polenčič Rudolf, občinski tajnik v Tolminu; Hrast Eliza v Tolminu; Šuligoj Ignacij, urar pri Sv. Luciji; Dovgan Josipina, c. kr. poštna upraviteljica v Tolminu; Kuhelj Amalija, c. kr. poštna upraviteljica v Tolminu; Vrtovec Felicita, c. kr. poštna upraviteljica v Tolminu; Kavčič Viktor, c. kr. davčni praktikant v Kobaridu; Evangelist Hans, stavb. pristav v Kobaridu. Ajdovsko-Vipavske podružnice: Kalin Ivan, dež. rač. asistent v Gorici; Perne Hinko, stud. jur. v Šturju; Kavs Janko, nadučitelj v Šmarjah pri Ajdovščini; Šapla Fran, lekarnar v Ajdovščini; Kavs Josip, c. kr. poštar v Ajdovščini; Godina Danijel, veleposestnik v Ajdovščini; Može Ivan, trgovec v Vipavi. — Ziljske podružnice: Uranšek Franc, provizor v Mohličah. — Akademiskega krožka v Pragi: Čadež Viktor, bogoslovec v Ljubljani; Frankenberg Otakar, pravnik v Pragi; Kogovšek Ivan, bogoslovec v Ljubljani.

Darila. Ziljski podružnici za Krnico v Zajezeri: Korenčan Ivan, trgovec v Ljubljani, 15 K; Vodnik Alojzij, kamnosek v Ljubljani, 10 K; dr. Krajec Otmar v Ljubljani 5 K; Lenče Josip v Ljubljani 5 K. — Soški podružnici: Sivec Franc, c. kr. vadniški učitelj v Gorici, 2 K; Skubin Anton, c. kr. vadniški učitelj v Gorici, 2 K; Tabaj Andrej, c. kr. katehet v Gorici, 2 K; Rakovšček Josip, župan v Kobaridu, 2 K; Ivančič Milan v Tolminu 1 K; županstvo v Renčah 10 K; neznani, dobiček pri taroku 16 K 8 h; Jeretič Anton, trgovec v Gorici, 2 K; Čuček Rajko, profesor v Gorici, 5 K.

Lep dar in spomin za kočo na Kredarici. Gospod Fr. Kadilnik je podaril za kočo na Kredarici sliko Kadilnikove kočice na Golici, ki mu jo je prav lepo naslikal g. V. Novak. Srčna hvala starosti slovenskih turistov!

Častni večer članici gospe Mariji dr. Kušarjevi je priredil osrednji odbor Slov. plan. društva dne 16. t. m. v Narodnem domu v iskreno priznanje njenih izrednih zaslug za slovensko turistiko. Ob tej priliki so se poslovali vsi odborniki s soprogami od čast. članice in njenega vrlega soproga, ki se je te dni preselil kot odvetnik v Kranj. Bilo srečno v gorenjski metropoli!

Kadilnikove kočice otvoritev se bo slovesno vršila v nedeljo, dne 18. junija, ob enajstih dopoldne. Na splošno željo domačinov bo na vrhu Golice opravil sv. mašo društveni odbornik gospod Ivan Mlakar, potem pa blagoslovil kočo.

Uredbo koč in postrežbo pri nje otvoritvi so prevzele domoljubne gospe Minka Ogorelčeva, Ida Škofova in Jelica Korenčanova v zvezi z odborom Kranjskogorske podružnice. Za mrzla jedila, čaj in kavo ter za dobro pijačo bo poskrbljeno.

Aljažev dom v Vratih se otvori o Binkoštih. Za dobro postrežbo je poskrbljeno.

VII. tekmovalna razstava amater-fotografov Slov. plan. društva se je letos združila z občnim zborom osrednjega društva. Predsednik odseka, gosp. profesor Macher, je otvoril razstavo ter poročal, da se je letošnje razstave udeležilo 12 članov. Gosp. Josip Kavčič, organist v Žabnicah na Koroškem, je razstavil 20 slik, večinoma Sv. Višarje s prekrasno okolico. Gosp. Kavčič zna dobro izbirati predmete in uporabljati pravo razsvetljavo. Če bi semintja poskušal rabiti druge vrste papir, napravil bi pa več efekta, posebno s prelepo sliko »Sv. Višarje v snegu«. — Gosp. Maks Klodič pl. Sabladolski, inženir pri zgradbi železnice skozi Bohinj, je porabil svoje proste urice, da nam je napravil 5 slik z oljnatimi barvami iz Triglavskega pogorja. Te slike je bilo videti tudi v izložbi gosp. L. Schwentnerja. Vzbujale so vsestransko občudovanje in priznanje kakor planincev tako posebno še strokovnjakov slikarjev. Najlepša je gotovo slika, predočujoča »Triglavsko koč« z Malim in Velikim Triglavom ob solnčni razsvetljavi. »Aljažev stolp« je napravil veliko efekta na razstavi pri električni razsvetljavi. Planinci pa s posebnim veseljem ogledujejo Velo polje, razgled odtod na Tolstec (Tovsc), Draški vrh in Vernar, one prelepe vrhove, ki se jih človek ne more nikdar zadosti nagledati, če je nebo jasno. — Gospod Srečko Magolič je kot veščak prve vrste že star znanec Slovencem na fotografskem in slikarskem polju. Razstavil je dve skupini (Vrata in Peklo) in 2 slike (jadrnico z razpetim jadrom in starčka). Upamo, da priobči ti dve dovršeni sliki v dobri reprodukciji »Slovan«. — Gospod Melhior Rautar iz Ljubljane je razstavil dve krasni skupini (Pohorje in Mangart) in dvojce študij. Lansko leto se je omenjeni amater udeležil tekmovanja s svojimi prvimi poskusi. Z veseljem priznavamo, da je v teku enega leta velikansko napredoval. Pozna se mu, da je imel dobrega učitelja posebno glede tehnike in izbiranja predmetov. — Gospod Pavel Skaberne, c. kr. sodni avskultant, se že dolgo peča s slikanjem in je v tej stroki dovršen strokovnjak, ki pozna vse najnoveše izume v tej stroki. 21 njegovih razstavljenih planinskih in pokrajinskih slik je splošno zanimalo posebno veščake. Mlajšim amaterjem bi bil gosp. Skaberne izboren učitelj. — G. p. Metod Schneditz iz Beljaka je razstavil 21 fotografskih slik in 25 diapozitivov za stereoskop. Imeli smo že priliko, ocenjevati njegova dela. Priznati moramo, da nam zopet njegove pokrajinske slike in študije posebno ugajajo. V divni otočič Košlun, zavičaj krških franjevcev, se je vsak obiskovalec zaljubil. Ta otočič je pa tudi predmet, ki radi svoje mične krasote gotovo vabi vsakega amaterja, da ga slika. Imamo tudi v naši domovini nekatere take predmete, kakor n. pr. Vintgar, Vrata, Triglav, Pekel itd. Glede razsvetljave je najbolj ugajala cerkev Sv. Višarij. Po njej bi se dale napraviti lepe razglednice. Marsikatera slika bi pa bila na avtohromatnem papirju efektnejša. S posebnim zanimanjem je gledalo občinstvo diapozitive iz slovanskih krajev. — Gospod Josip Zazula, c. kr. poštni kontrolor v Idriji, nas je še vsako leto razveselil s svojimi slikami. Razstavil je letos 6 slik. Vobče je najbolj zanimala občinstvo Slov. plan. društvu podarjena slika »Slovenske planine«, povzeta z Obolnega

pri Zatičini. Seveda je mogoče tako sliko napraviti le ob najlepšem vremenu in z uporabo dobrega teleobjektiva. Posebno nas veseli gospoda Zazule napredek v koloriranju posnetkov in v poujemanju v rovih in jamah. Zadnja stroka se pri nas skoraj zanemarja, je pa velike važnosti radi naših številnih podzemeljskih jam. — Omenjamo še, da je dve lepi sliki Bohinjskega jezera na bromnosrebrnem papirju poslal prijatelj našega društva, ki pa noče biti imenovan, nadalje je razstavil gospod Anton Gregorec 1 skupino iz Triglavskega pogorja, gospod Lev Rogl 2 sliki iz Pekla, gospod Ivan Lamprecht »Žigertov stolp«, ki pa žalibog več ne stoji, in gospod Skušek sliko izpod Prisojnika. Slednjič ne smemo pozabiti še, da nam je na večer prinesel inženir gosp. Šega, odbornik Tržaške podružnice, pri magnezijevi razsvetljavi izvršene slike nove podzemeljske jame »Dimnice« v Slivjah v Istri. Slike sta izvršila profesorja mornariške akademije na Reki, gospoda Blechschmidt in Wanka.

Razstavo je obiskalo posebno drugi dan, v nedeljo, jako mnogo občinstva, ki je z velikim zanimanjem občudovalo prelepe slike ter se o njih izrazilo jako pohvalno.

Ocenjevalna komisija je priznala odlikovanje I. vrste gg.: Skabernetu, Magoliču in Kavčiču za fotogr. slike in Klodiču pl. Sabladolskemu za oljnate slike. Gospodje p. Schneditz, Zazula, Gregorec in Rautar so dobili pa že pri prejšnjih razstavah enako priznanje.

XIII. občni zbor osrednjega društva se je vršil dne 29. aprila v Narodnem domu v Ljubljani. Udeležilo se ga je nad 50 članov in članic. Načelnik g. prof. Fr. Orožen je iskreno pozdravil zborovalce in očrtal delovanje Slov. plan. društva v minolem letu. Zahvalil je vse pospeševatelje slovenske turisticke ter se spomnil tudi lani umrlih članov, zlasti Ivana Rodeta in Ivana Škrjanca, ki sta društvu zapustila znatni volili.

Nato je poročal g. Josip Hauptman, tajnik osrednjega društva, o delovanju Slov. plan. društva v 12. letu. Poročilo se je glasilo:

»V imenu osrednjega odbora Slovenskega planinskega društva mi je čast, slavnemu občnemu zboru poročati o društvenem delovanju v letu 1904.

Kakor vsako leto, tako je društvo tudi lani lepo napredovalo in uspešno delovalo. Število članov se mu je pomnožilo za 379 in je bilo konec leta vseh društvenikov 2177 (prejšnje leto 1798). Teh članov je pripadalo osrednjemu društvu 576 in podružnicam 1601. Osrednje društvo je pridobilo 48, podružnice pa 528 novih članov. Z bridkostjo se spominjamo, da nam je v preteklem letu kruta smrt vzela 8 zvestih članov, in sicer: Ivana Rodeta, posestnika in trgovca v Ljubljani, Adolfa Kleina, posestnika in lastnika tiskarne v Ljubljani, Matijo Peršina, posestnika in gostilničarja na Rožniku, Karla Pirca, ravnatelja realke v Idriji, Viktorja Karlingerja, odvetniškega uradnika v Ljubljani, Jakoba Kobilco, posestnika in trgovca v Ljubljani, Andreja Milavca, trgovca v Ljubljani, in Ivana Škrjanca, posestnika in gostilničarja v Ljubljani.

V poslovnem letu je imel osrednji odbor 49 rednih sej. Poleg teh je bilo 15 sej markacijskega odseka. Odbor je priredil tri poučno-zabavne večere in razstavo odseka amater-fotografav. Dne 9. marca je ljubljanski župan, gospod Ivan Hribar, dovršil predavanje o svojem potovanju po Ruskem; dne 26. marca je predaval gospod dr. Josip Oblak o prirodnih lepotah ob Vrhnjski železnici, zlasti ob potu k Sv. Trem kraljem, in dne 26. oktobra je predaval gospod ravnatelj Ivan Šubic o svojem potovanju v

Napolj in na Vezuv. Predavanj se je udeležilo mnogobrojno občinstvo. Dne 26. marca se je vršila VI. razstava odseka amater-fotografov Slov. plan. društva, na kateri je bilo razstavljenih 72 fotografskih slik in 4 akvareli. Jako številni obiskovalci razstave so se prav pohvalno in laskavo izražali o razstavljenih predmetih. Dalje je odbor priredil štiri društvene izlete, ki so vsi jako lepo uspeli, in sicer dne 5. junija k Sv. Trem kraljem, dne 29. junija v Pekel pri Borovnici, dne 7. avgusta ob otvoritvi Aljaževega doma v Vrata in dne 11. septembra ob otvoritvi Kadičnikove kočice na Golico. Odbor pa se je udeležil tudi izletov in zborovanj podružnic. Posebno uspešen je bil izlet osrednjega odbora k občnemu zboru Kranjskogorske podružnice dne 10. aprila. Ta podružnica ima sedež na Jesenicah, a je sklicala občni zbor v Kranjsko goro zaradi tega, da tam vzbudi zanimanje za našo stvar. Podnačelnik osrednjega društva, gospod dr. Tomižšek, je govoril o namenu in težnjah Slovenskega planinskega društva, odbornik osrednjega društva, gospod Ivan Mlakar, pa je zanimivo in zabavno predaval o svojih turah.

Tudi minolo leto je društvo pričelo ali nadaljevalo ali dokončalo mnogo naprav. Stavba Aljaževega doma v Vratih se je popolnoma dodelala in tudi domalega opravila. Otvoritev se je vršila ob ogromnem številu izletnikov dne 7. avgusta nad vse sijajno in navdušeno. Aljažev dom, pravi planinski hotel, je bil preteklo leto z vsem potrebnim izbornu oskrbljen, imel je spretno oskrbnico in mnogo obiskovalcev. Od otvoritve dne 7. avgusta pa do zatvoritve dne 25. septembra je bilo v tem domu do 1000 obiskovalcev, tako, da je odbor tudi v gmotnem oziru bil zelo zadovoljen. Upamo pa, da nam bo ta planinski hotel v bodoče še več koristi donášal in da postane ponosen spomenik Slovenskemu planinskemu društvu. — V Trenti je naše društvo preskrbelo dve planinski sobi s primernimi ležišči. Ta prireditve je jako važna, ker postane Trenta z Aljaževim domom središče za najkrasnejše visoke ture in se poti, ki jih je izgotovilo Slovensko planinsko društvo na Triglav, Križ, Razor itd., tudi v Trenti stekajo. Ukrenilo pa se je tudi, da bodo dobivali turisti v zapuščeni Trenti zadostnega okrepčila. — Osrednji odbor je posredoval, da se je napravil Pekel pri Borovnici dostopen, in je to delovanje tudi podpiral. — Na novo se je nadelala, oziroma dovršila pot iz Zadnjice čez Komar ob Doliču za Planjo in po Kugyjevi poti na Triglav. Dober turist pride po tej poti iz Loga v Trenti na Triglav lahko v šestih urah. Nadalje se je dogotovila nova pot na Razor, in sicer od obeh strani: od cerkve v Trenti čez Mlinarico in od Loga, oziroma iz Zadnjice po Velem potoku in čez Kriške pode. Napravili in zaznamenovali smo tudi novo pot z Golice večinoma po grebenih čez Kočno, Svečico in Belščico na Stol. Nadelali smo razen navedenih več manjših novih potov in steza, nekatere pa izboljšali. Zaznamenovali smo mnogo potov in steza na novo in jih opremili z napisnimi tablami ter skoraj vse stare markacije obnovili in napisne table prenovili.

Osrednji odbor je z vlogo do c. kr. deželne vlade v Ljubljani, v kateri je zaprosil, naj prizna tudi Slovenskemu planinskemu društvu ingerenco na pooblaščevanje gorskih vodnikov na Kranjskem, dosegel, da je deželna vlada izdala nov red za gorske vodnike. Po starem redu iz leta 1874. je to ingerenco uživala samo nemška sekcija kranjska, torej podružnica tujega društva, a po novem redu jo uživa tudi naše Slovensko planinsko društvo. Za ta dejanskim razmeram primerno urejeni novi red smo c. kr. vladi prav hvaležni.

Izdali smo in založili dvoje razglednice o Aljaževem domu; ene kažejo dom s Triglavom, druge pa s Stenarjem v ozadju.

Naše društvene kočje smo vzdrževali v dobrem stanu, jih popravljali in razmeram primerno opravljali. Število obiskovalcev naših koč se je tudi v preteklem letu zopet pomnožilo. Posebno velik napredek je bil v Orožnovi koči. Leta 1903. je posetilo kočjo 74, preteklo leto pa 165 turistov. Po otvoritvi nove bohinjske železnice bo obisk te kočje še mnogo večji; zato smo jo sklenili razširiti ter smo tudi že vse pripravili, da se ta sklep čim prej izvrši. Vse kočje so bile dobro preskrbljene z jedili in pijačami ter z oskrbniki, tako da so bili turisti v vsakem oziru zadovoljni. Za Triglavsko kočjo na Kredarici smo izposlovali dovoljenje za javno trafiko. Ta je prva in edina v naših planinah, pa z ozirom na veliki promet v Triglavskem pogorju potrebna.

Osrednji odbor pa je pospeševal domačo turistiko tudi še na druge načine. Dopisoval je v razne domače in tuje liste o društvenem delovanju in opozarjal občinstvo na krasote naših krajev. Mnogo slik, izdelanih po članih odseka amater-fotograf, je odbor poslal strokovnim društvom in listom ter izdajateljem kažipotov. Sprožili smo in potegovali smo se za nekatere potujočemu občinstvu udobne železniške zveze in prosili za odpravo nedostatkov, ki ovirajo promet po naših krajih.

Vzdrževali smo in opravljali vremenske opazovalnice, ki so redno in točno funkcionirale in dajale osrednjemu zavodu za meteorologijo natančne podatke, za katere so nam došle laskave zahvale.

Nastavili smo tudi v nekaterih krajih, kjer ni bilo še nam naklonjenih vodnikov, naše zaupnike in jih pooblastili, da spremljajo naše člane ter jim dajo potrebnih navodil v gore.

Kakor druga leta je odbor tudi preteklo leto dajal dijakom legitimacije, s katerimi so upravičeni do brezplačnega prenočevanja v vseh kočah Slovenskega planinskega društva. Znanstvenim raziskovalcem smo tudi gostoljubno odpirali vrata v naše kočje.

Izdajamo še vedno in pošiljamo brezplačno našim članom, raznim društvom, uredništvom raznih listov in korporacijam naše glasilo »Planinski Vestnik«. Pošiljamo ga brezplačno v zlic temu, da se je že opetovano poudarjalo, da naj se za list zahteva posebna odškodnina. Ker pa vidimo, da list splošno ugaja, da ga člani radi in z zanimanjem čitajo, in ker smo prepričani, da nam utrjuje simpatije čitateljev, smo pri listu vztrajali in ga bodemo tudi poslej prav tako širili med svet. Naj omenimo, da je naše glasilo z bok primerne, zanimive in poučne vsebine v najlepši obliki splošno ugajalo, in ako še pripomnimo, da ga sedaj redno nad 2000 izvodov razpošiljamo po širni naši domovini in tudi v inozemstvo, ni dvomiti, da je list za naše društvo in naše delovanje izdatna reklama in velikega pomena. Umestno pa je tudi, da pri tej priliki vse sotrudnike najtopleje zahvaljujemo za njih prispevke ter jih vljudno prosimo nadaljne naklonjenosti.

Kar se tiče naših podružnic in njih delovanja, poudarjamo z največjim veseljem, da so se preteklo leto zopet ojačile in napredovale v svojem delovanju, ali pa zasnove zanesljiv temelj uspešnemu delovanju v bodočnosti. Konec leta smo šteli petnajst podružnic, med temi 4 nove, namreč: Idrijsko, Cerkljansko, Šaleško in Tržaško. Idrijska podružnica za Idrijski okraj se je ustanovila na shodu dne 11. januarja in je imela prvi občni zbor dne 9. aprila; Cerkljanska podružnica v Cerknem na Goriškem je imela prvi občni zbor dne 28. februarja; Šaleška podružnica v Šoštanju se je ustanovila na shodu dne 5. marca in Tržaška v Trstu, ki se je ustanovila na shodu

dne 25. februarja, je imela dne 7. maja prvi redni občni zbor. Te novo ustanovljene podružnice, ki so takoj spočetka pokazale izredno delavnost in živahnost, so za naše delovanje velevažnega pomena, osobito zaradi tega, ker je osrednjemu društvu spričo velike oddaljenosti silno težavno, v ondotnih krajih delovati za naše planinske namene. Najvažnejša med temi je pač Tržaška podružnica in njeni uspehi pri raziskavanju znamenitih podzemeljskih jam so že sedaj sijajni. O delovanju naših podružnic smo nadrobno poročali že v »Plan. Vestniku«.

Kot velepomemben pojav simpatij in priznanja za naše delovanje moramo radostno omeniti dejstvo, da so nekatere občine v Bolškem in Tolminskem okraju dale izključno našemu društvu pravico in dovoljenje za napravo in zaznamovanje potov, za graditev koč in zavetišč ter za druge podobne naprave. Slava in čast takim zavednim občinam!

Z veseljem poudarjamo, da se delovanju Slovenskega planinskega društva vedno bolj gladi in utrjuje torišče. Smelo trdimo, da smo dosegli s skromnimi gmotnimi sredstvi nepričakovano veliko važnih uspehov; nadejamo se pa tudi, da zasijejo v kratkem času našemu delovanju še ugodnejše razmere in še večji uspehi. O tej nadi smo prepričani glede na splošne in opetovano nam izkazane simpatije občinstva, raznih občin, korporacij in naših javnih zastopnikov, simpatije, ki si jih je Slovensko planinsko društvo pridobilo s svojim vztrajnim, nesebičnim in mirnim delovanjem. To naše delovanje je sicer bodlo naše narodne nasprotnike, to je tuja planinska društva, in dali so svoji nestrpnosti in nevolji nemalokrat v raznih listih duška. Večinoma smo, in sicer načeloma, prezirali take napade, tam, kjer je bilo umestno, smo jih pa zavrnilili in našemu občinstvu razmere pojasnili.

Razen navedenih naprav in navedenega delovanja smo zasnovali tudi še druge načrte in si zagotovili važne točke.

Mnogo smo že storili, a mnogo nas še čaka dela. Da nam je bilo mogoče toliko storiti, je bilo treba vsestranske podpore. Ponosno priznavamo, da smo imeli pri občinstvu kakor v mestu tako na deželi in pri odločilnih faktorjih obilo zaslombe in simpatij. Vseh teh velikih društvenih dobrotnikov smo se pri vsaki priliki hvaležno spominjali; a tudi danes jim izrekamo najpristrčnejšo odborovo zahvalo za njih sodelovanje, požrtvovalnost in podporo. Ne kaže nam imen vseh dobrotnikov še enkrat navajati, kajti mogoče bi bilo, da bi katerega prezrli, so pa tudi taki dobrotniki, ki žele, da jih ne imenujemo. Hvaležno pa moramo še posebej poudarjati, da je bilo naše narodno ženstvo delovanju našemu v veliko oporo.

Navesti hočemo le nekatera javna darila in darovalce, tako n. pr. je darovalo visoko c. kr. ministrstvo za notranje stvari znesek 2000 K kot prispevek za gradnjo ceste v Vratih, visoko c. kr. železniško ministrstvo 300 K, slavna mestna občina Ljubljana 600 K; pokojni gospod Ivan Rode nam je volil 2000 K za stavbo koč na Kamniškem sedlu in pokojni gospod Ivan Škrjanc pa 500 K.

Ker nas čaka še mnogo važnega in nujnega dela, zato prosimo, da nam ostanejo naši dobrotniki in činitelji še dalje naklonjeni ter da se jim pridružijo še drugi.

Z nado, da je pred tremi leti izvoljeni sedanji odbor po svojih skromnih močeh izpolnjeval izročene mu važne naloge, se zahvaljuje za izkazano mu zaupanje in vrača slavnemu občnemu zboru svoje mandate«.

Občni zbor je tajnikovo poročilo s pohvalo odobril.

Nato je poročal društveni blagajnik, gospod dr. Vladimir Foerster, o denarnem prometu in gospodarstvu osrednjega društva v letu 1904. Naj priobčimo vse podatke.

Prejemki so znašali 15.527 K 89 h, izdatki pa 17.196 K 44 h, torej se je zaključilo leto s primanjkljajem 1668 K 55 h.

Podrobni račun je naslednji:

Prejemki		K	h	K	h	Izdatki		K	h	K	h
1	Članarina:					1	Primanjkljaj iz leta 1903.			142	29
	a) rednih članov	8147	—			2	Upravni stroški			1164	95
	b) ustanovnikov	60	—	3207	—	3	Planinski Vestnik, tiskovine, knjige			1785	16
2	Podpore in darila			4313	71	4	Razglednice			688	28
3	Planinski Vestnik			565	60	5	Društveni znaki			416	—
4	Razglednice			1631	65	6	Poti:				
5	Društveni znaki			330	—	a)	Gradnja potov	1365	30		
6	Razno			176	67	b)	Markarcije in table . .	574	56	1939	86
7	Koče:					7	Posojila:				
	a) Orožnova	418	66			a)	Vračila	800	—		
	b) Vodnikova	325	93			b)	Plačane obresti . . .	548	01	1348	01
	c) Triglavsko	2128	52			8	Zavarovalnina koč . . .			83	33
	d) Aljažev dom	2430	15	5303	26	9	Davki			31	21
						10	Koče:				
						a)	Splošni izdatki	46	—		
						b)	Orožnova	342	01		
						c)	Vodnikova	281	83		
						d)	Triglavsko	1760	96		
						e)	Aljažev dom:				
						a)	Investicije	5122	15		
						b)	Oskrbovanje	1475	54		
						f)	Oprava prenočišč v Trenti	312	—		
						g)	Oprava Kadišnikove koč	204	12	9544	61
						11	Razno	—	—	52	74
	Skupaj	—	—	15.527	89		Skupaj	—	—	17.196	44

Koče so donesle čistega dobička, in sicer:

Orožnova koč na Črni prsti	76 K 65 h
Vodnikova koč na Velem polju	44 » 10 »
Triglavsko koč na Kredarici	367 » 56 »
Aljažev dom v Vratih	954 » 61 »

Skupaj 1442 K 92 h

Za gradnjo Aljaževega doma se je izdalo, in sicer:

za stavbo 1903. leta	7055 K 34 h
in 1904. leta	4205 » 80 »
za notranjo opravo	2426 » 69 »
neplačanih računov je pa še	1041 » — »
vsa stavba stane torej	14.728 K 83 h

Čisti dohodek, ki ga je donesl lani Aljažev dom v znesku 954 K 61 h, kaže, da se je obrestoval investirani kapital v prvi sezoni s 6 $\frac{1}{3}$ %. Konec leta je bil obremenjen Aljažev dom razen z zneskom 1041 K neplačanih računov še s posojilom v ostanku 6800 K, dolga je bilo torej konec leta na njem 7841 K, potemtakem je stavba dó polovice vrednosti že čisto premoženje društva.

Za gradnjo potov se je izdalo, in sicer za pot v Peklu pri Borovnici 125 K 66 h, za pot iz Trente na Triglav in Razor 802 K 79 h, za pot iz Loga na Goriškem na Jalovec 436 K 85 h.

Aktivno premoženje osrednjega društva obstoji:

iz hranilne vloge	10 K 40 h
iz pisarniškega inventarja, knjižnice, društvenih znakov, klišejev, meteoroloških instrumentov, razglednic itd. v vrednosti	3148 » — «
iz koč v vrednosti	31.528 » — »
iz posestev v vrednosti	560 » — »
iz stoječega lesa v Zgornji Krmi v vrednosti	900 » — »
iz vodovoda v Vratih v vrednosti	1400 » — »
Skupaj	37.546 K 40 h

Pasiva osrednjega društva so:

a) primanjkljaj iz leta 1904	1668 K 55 h
b) neplačani računi	4578 » — »
c) posojila	10.800 « — »
Skupaj	17.046 K 55 h

Proti aktivom v znesku	37.546 » 40 »
je torej čiste imovine	20.499 K 85 h

Ob primeri s čisto imovino, izkazano za leto 1903 s 15.309 K 13 h se kaže, da se je pomnožilo premoženje leta 1904 za . . . 5190 K 72 h

Po blagajnikovem poročilu je društveni revizor g. Henrik Lindtner poročal o pregledu blagajniških knjig in računov, ki jih je našel s soredizorjem g. Ivanom Mejačem vse v najlepšem redu, ter predlagal absolutorij gosp. blagajniku in odboru. — Predlog se je soglasno sprejel.

Ker je triletna opravilna doba potekla sedanjem odboru, se je vršila nato nova volitev. Predlogu gg. prof. V. Borštnerja in dr. Jos. Kušarja, naj se zopet izvolijo dosedanji odborniki v priznanje njih zaslužnega delovanja, na novo pa g. Anton Šušteršič, asistent mestne hranilnice ljubljanske, je občni zbor soglasno pritrdil. Istotako sta se zopet izvolila dosedanja revizorja soglasno.

Na predlog g. dr. Kušarja se je sklenilo, da preskrbi odbor slike najlepših slovenskih krajev za mestno hranilnico ljubljansko.

Dr. Jos. Oblak je sprožil debato o stavbi koč na Javorniku, ki se njemu ne zdi toliko potrebna. Debate so se udeležili gg. dr. Foerster, dr. Kušar, Mandelj in Gregorec ter so vsi izrazili mnenje, da, čim več si zgradimo koč, tem bolj utrdimo slovensko posest. Idrijska podružnica postavi kočo itak na svoje stroške, osrednje društvo prispe samo enoletni donesek za »Planinski Vestnik«. — G. Ante Beg je vprašal radi slik o slovenski domovini v mednarodni panorami v Ljubljani. G. prof. Macher je pojasnil, da se še letos napravi serija 50 slik, pozneje pa nove; aparat preskrbi mesto Ljubljana.

Ko je še g. I. Mejač izrekel dosedanjemu, nanovo izvoljenemu odboru za uspešno delovanje zahvalo, kateri je ves zbor pritrdil, se je g. načelnik zahvalil za udeležbo in za izkazano zaupanje ter zaključil zborovanje.

Nato je g. prof. Macher otvoril razstavo amater-fotograf, o kateri poročamo na drugem mestu.

Divaška vilenica se je slovesno otvorila v nedeljo dne 14. maja. Navzlic poprej slabemu vremenu se je prodalo nad 800 vstopnic v jamo. Pri popoldanski vrtni veselici je pa bilo gotovo nad 2000 ljudi. Največ občinstva je prišlo iz Trsta in okolice. Tudi Kras, Vipavska dolina in Pulj so bili dobro zastopani. Iz Kranjske bi bilo gotovo došlo več občinstva, da ni tisti dan tako hudo lilo. O jami sami omenjamo, da je jako prostorna in glede kapnikov res krasna. Prepričani smo, da bo Divaška vilenica imela vsako leto več obiskovalcev, ker kapniki so velikanski, dobro ohranjeni in čisti, kakršnih ne vidimo po drugih jamah razen v dosedaj širšemu občinstvu še ne pristopni Slivski jami v Istri. V jami se nahaja popolnoma naraven kor, kjer se je utaborila tudi godba; v njej so velikanski stalagmiti (piramidišče, kraj Samo itd.), visoki stebri, okrašeni s stebriči, velik šopek, krasni prosojni, rdeče obrobljeni zastori, od stropa pa vise brezštevni kapniki, ki tudi pokrivajo stene od vseh strani. Kalvarija gotovo prekaša postojnsko. Posebno krasna je Mala jama, vsa polna kapnikov, od katerih omenjamo slap Savice, božji grob in velikanski, od stropa viseči slonov rilec. Razsvetljava (aceti-lenska) je funkcionirala prav dobro. Semintja bo treba svetiljke pomnožiti. V jami sta svirali dve godbi in na raznih mestih se je veličastno razlegalo krasno petje moških in mešanih **zborov** iz Trsta in okolice. Odbor podružnice v Trstu zasluži vso hvalo za dela pri vходу in v jami kakor tudi za pri-reditev narodne veselice. Postrežba po raznih gostilnah je bila dobra.

Koča na Javorniku. Dne 21. t. m. sta šla podpisane in g. rudniški svetnik Karel Svoboda z nekaterimi drugimi gospodi iz Idrije in Črnega vrha na Javornik, da končno izbereta mesto, kjer naj stoji koča, in se dogovorita glede kupnine sveta s posestnikom Jernejem Medvedom. Izpočetka se je mislilo postaviti kočo na mali ravninici tik pod vrhom Javornika. Po vsestranskem premišljevanju pa je odbor Idrijske podružnice spoznal, da bi vendarle kazalo, zgraditi kočo kje v bližini Medvedove hiše, prvič, da bi bila stavba bolj v zatišju in manj izpostavljena vetrovom, drugič, da bi imeli izletniki bliže pri rokah Medvedovo družino, kadar bi trebalo iskati postrežbe. Omenjena zastopnika Idrijske podružnice sta odbrala za kočo prostor, kakih štirideset korakov oddaljen od Medveda proti zahodu. Sklenila sta tudi takoj s posestnikom kupno pogodbo in mu odštela zahtevano kupnino 60 K. Izbrani prostor je majhna, ravna tratina, obsegajoča približno 150 m², od vrha Javornika oddaljena pičle četrt ure, s prelepim razgledom na vipavski in kraško gorovje in na precejšnji del Adrijanskega morja. — Izletniki so imeli skrajno neugodno vreme; a za vse vremenske neprijetnosti so bili bogato odškodovani, ko so gori grede dospeli na severno pobočje Javornika. Tu se je mahoma zjasnilo na jugozapadu in tam v daljavi je zableščalo Adrijansko morje ob istrski obali pri Piranu. — Dostavljamo, da je koča že izgotovljena in speljana do Cenca; od tam jo še te dni spravijo na Javornik, tako da bo ondi konec junija že stala. Pri stavbi so se vpoštevali blagohotni nasveti, katere je dal odboru g. inženir Jaroslav Foerster. Hvala mu zanje!

Makso Pirnat.

Podravska podružnica priredi binkošno nedeljo z Mariborsko čitalnico izlet k Sv. Duhu na Ojstrem vrhu. Vabimo svoje ude in druge prijatelje, da se v obilnem številu udeleže izleta. Od Sv. Duha je v mariborski okolici najlepši razgled, dasi leži mnogo nižje od sosednjih pogorij. Ta točka se vobče premalo ceni v turistovskem zmislu. Izletu je tudi namen, opozoriti naše turiste v mariborskem okrožju na krasoto Korjaškega pogorja. Pridite

torej, dragi prijatelji božje narave, da se o tem sami prepričate, da podaste roko obmejnim našim bratom ter jih navdušite, da ostanejo zvesti in trdni »graničarji« ob slovensko-nemški meji! Tisti dan je sicer pri Sv. Duhu cerkven shod, a to naj nikogar ne moti; naj slovensko ljudstvo vidi in sliši, da se tudi slovenski razumniki zanimajo za lepe domače kraje. Za izletnike bo posebna maša, pri kateri bodo peli naši pevci. Kdor ne mara mnogo hoditi, naj se pelje z zjutrajšnjim poštnim vlakom, s katerim se popelje večina izletnikov, do postaje v Št. Lovrencu, odkoder je na vrh samo poldrugo uro. Zaradi krepčil ni treba veliko skrbeti, ker je tamkaj več krčem. Kakšna meglica naj nikogar ne prestraši!

Opomba. Na programu imamo še dva izleta, in sicer enega v Šumik, ko bode pot do tja popravljena, drugega pa iz Ruš čez Sv. Areh v Fram. Kdaj se to zgodi, se zmenimo pri Sv. Duhu.

Odbor Podravske podružnice.

Cerkljanska podružnica na Goriškem je priredila dne 6. in 7. t. m. izlet v Baško dolino, ki bo vsled nove bohinjske železnice posebno glede na veličastno Črno prst in Veliki Vogel privabila mnogo turistov. Izletniki, 20 po številu, so šli iz Cerknega čez Davčo v Podbrdo, kjer so imeli s tamošnjimi podružničnimi člani kratko zabavo. Gospod Štravs, podružnični poverjenik in podžupan v Podbrdu, je v svojem govoru poudarjal važnost Cerkljanske podružnice, na kar mu je odgovarjal gospod načelnik. Gospodu Štravs izrekajo izletniki srčno zahvalo za sprejem in prijazno postrežbo! Drugo jutro, v nedeljo, bi se imeli peljati iz Podbrda skozi predor v Bohinj. Vozove bi potiskali po ozkem tiru delavci, ki so bili, veseleč se stranskega zaslužka, že pripravljeni. In res, prvi voz je bil že čez 500 m v predoru, ko ga ustavi od zadaj pritekli delavec in pove, da je gospod »inženir« prepovedal vožnjo. Voz se je moral vrniti in vse prošnje pri samooblastnem gospodu, ki je bil samo navaden vodja delavcev, so bile zaman. Družba jo je morala mahniti skozi mogočni predor peš, kar pa je bilo tudi zanimivo. Hoja vkljub debelemu grušču ni bila baš pretežka. Neprijetno pa je bilo tam, koder čez celo progo in to v precejšnji daljavi stoji voda, katero je bilo treba seveda prav pridno bresti. Tajinstveno šumljanje vode, prodirajoče na tem kraju iz silnega oboka, se je že od daleč slišalo. V poldrugi uri so dospeli izletniki na Bistrico, kjer so dobili zaslužen pokrepčilo. Na kranjski strani jim je bila usoda prijaznejša, ker po parurnem bivanju v krasnem Bohinju so se vrnili skozi predor, pa ne peš, ampak na dveh vozeh, katera so štirje krepki Makedonci tirali brez ovire nadzornikov. Na povratku so izletniki srečali od goriške strani prihajajoč voz, naložen s polnimi panji. Torej čebele se smejo voziti skozi predor, pošteni izletniki ne! Delavci so samo do polovice predora potiskali vozova, ki sta od tam sama zdrknila v Podbrdo. Odhajajoč iz Podbrda, so se izletniki gospodu »inženirju« za njegovo postopanje zahvalili s primerno demonstracijo. Mož je nekaj časa samozavestno stal na zasipu pred predorom; uvidevši pa, da je naletel na prave, jo je odkuril v barako, kjer ga je najbrže čakala na ognjišču polenta. Udeležniki izleta so se nato odpeljali po visokoblatni in razdrapani cesti v Hudo južino. Odtam so jo pa po kratkem počitku mahnili peš po novozaznamenovani poti čez Jesenice v Cerkno (markacija se mora v kratkem popraviti). Izletniki so dvakrat prekoračili kranjsko mejo, visoko gori v Davči in v nižini skozi »Luknjo«. Izlet je bil res lep, družba dobro razpoložena, škoda le, da je skoraj vso pot kvaril nadležni dež.

Soška podružnica krepko napreduje. V štirih mesecih, kar se je preosnovala, ji je število članov naraslo od 18 na 208. Jako jasen napredek. Upamo, da bo to število članov ne le ohranila, ampak ga še izdatno povečala. Tudi v notranjem je podružnica jako delavna in za uspehe nam jamči velika agilnost odborova. Podružnica misli obrniti letos posebno pozornost sistematični ureditvi reklame za naše gorovje ob novi železnici. Istotako namerava popraviti mnoga pota, posebno v Krnskem pogorju. Članom hoče sestaviti program prijetnih skupnih izletov, na katerih bi se mogli povsem seznaniti s krasotami planinskega sveta. Za zabavo bo skrbela tudi z manjšimi izleti ter prireditvami v dolini. Tako je priredila že dne 7. majnika prvi izprehodni izlet na Senico (680 m), ki ga je pa dež hotel skvariti. Izletelo se sicer ni na vrh, pa udeleženci so se nakljub dežju izvrstno zabavali pod njim. Peklo se je kozličke, pilo in pelo, da so mnogi dvomili, če bi moglo biti na vrhu boljše in lepše. Udeležencev je bilo nad 40, in to samih članov. Drugi izlet priredi podružnica dne 28. maja iz Tolmina čez Laško sleme v Italijo. Odhod iz Tolmina ob petih zjutraj, povratek čez Sv. Lucijo ob štirih popoldne. Tretji izlet pa priredi podružnica za Binkošti. Program za ta dvadnevni izlet se pravočasno objavi po časopisih.

Idrijska podružnica priredi dne 18. junija t. l. veliko planinsko ljudsko veselico na vrtu gosp. Kajetana pl. Premersteina v Jeličnem vrhu. Kdor bi bil zopet enkrat rad dobre, židane volje, kdor bi se rad zabaval po stari idrijski šegi, ta pojdi 18. junija v Ljubevč!

Novi podružnici se snujeta za Litijo in nje okolico s sedežem v Litiji ter za dolnjo Savsko dolino s sedežem v Sevnici. Zanimanje za obe je prav veliko.

Prenočišče na Brezjah. Gosp. Anton Gabrijelčič, posestnik in gostilničar na Brezjah, je prepustil eno sobo v svoji hiši za člane Slov. plan. društva, ki imajo do osmih zvečer prednost pred vsakim drugim gostom glede prenočišča v tej sobi. Društveni odbor izreka rodoljubnemu gospodu Gabrijelčiču tudi s tega mesta najpristrčnejšo zahvalo za prijaznost našemu društvu.

Trillerjeva koča na Krnu je letos preminila. Že lansko leto jo je sneg tako skvaril, da ni bilo mogoče v njej prenočevati, in letos jo je popolnoma stisnil k tlom. Koča je postavljena na jako neugodnem kraju. Sneg jo v zimí tako zasuje, da se šele pozno spomladi pokaže iz njega. Konstrukcija koče tudi ni prav primerna. Soška podružnica, ki ima to kočo v oskrbi, je ne misli več popravljati, ker bi se to nikakor ne izplačalo. V primernem času namerava zgraditi novo kočo, vsekakor pa na ugodnejšem kraju.

Žigertovega stolpa ne more še letos graditi Podravska podružnica, postavi ga pa zanesljivo prihodnje leto. Naj nikdo ne misli, da je temu kriva malomarnost in lenoba odborova, ampak graditev so zakasnile druge ovire, med katerimi je največja ta, da še do danes nimamo pravega načrta. Zdaj ima načrte v rokah neki pripoznan veščak, od katerega se nadejamo najboljših svetov. Druga ovira pa je tista stvar, o kateri je rekel general Montekukoli, da je potrebna prvič, drugič in tretjič v vojskovanje. Letos hočemo vse pripraviti, da lahko drugo leto tem preje pričnemo s stavbo. Toliko v pojasnilo!